

BAKGRUNDSMEMORIA

Datum 2018-06-01
Författare Finansinspektionen

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Diskussionsmöte 2018-06-15

IFRS 17 Försäkringsavtal – gruppering av avtal – anskaffningskostnader

Promemorian behandlar följande.

1. Syfte med diskussionsmötena
2. Utgångspunkter
3. Språk
4. Avgränsningar
5. Kommande regelprojekt
6. Standardens delar
7. Försäkringsavtalens aggregeringsnivå
8. Första redovisningen av gruppen
9. Översikt över definitioner i Appendix A
10. EFRAG
11. IASB

Bilaga 1 Tillämpningsområde för diverse lagar m.m.

Bilaga 2 Tillståndsklasser enligt FRL

Bilaga 3 Försäkringsgrenar i FFFS 2015:12 respektive 2013:8 inklusive en jämförelse med IFRS 17

Bilaga 4 Affärsgrenar i Solvens 2

Diskussionsfrågor listas i avsnitt 7-8.

1. Syfte med diskussionsmötena

Genom promemorian vill FI belysa/diskutera frågeställningar relaterade till implementeringen av IFRS 17 Försäkringsavtal i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Diskussionsmötena är ett första steg i regelarbetet och kommer att vara en viktig del av kommande regelarbete.

Frågeställningarna är ur ett tjänstemannaperspektiv och är en förstudie till kommande regelprojekt.

Nästa steg blir att starta ett regelprojekt. FI beräknar att detta kommer att ske under 2019. I vanlig ordning kommer FI att ha referensgruppsmöten med föreskriftsförslag och remissutskick. Remissutskick sker efter att EU har godkänt standarden. Eventuella policybeslut fattas inom ramen för ordinarie regelprojekt.

2. Utgångspunkter

Följande utgångspunkter gäller om tillämpning av IFRS-regelverket i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag (redovisningsföreskriften).

I bilaga 1 anges tillämpningsområdena för.

- Försäkringsredovisningsdirektivet
- Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL)
- Förordning (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag
- Bokföringslagen (1999:1078) (BFL)
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag (redovisningsföreskriften)
- Försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL)
- Försäkringsavtalslagen (2005:104) (FAL)

Försäkringsredovisningsdirektivet (91/674/EEG)

Försäkringsredovisningsdirektivets bestämmelser är främst utformade utifrån indelningen i livförsäkring, skadeförsäkring och återförsäkring.

Direktivet innehåller vissa bestämmelser om *grupperingar*. Dessa är främst relaterade till olika former av upplysningar relaterade till försäkringsklasser.

Direktivet innehåller bestämmelser om vilka *anskaffningskostnader* som ska aktiveras och när dessa ska aktiveras.

Vissa förenklade värderingsmetoder av försäkringstekniska avsättningar får ske på *portföljnivå*.

Direktivet innehåller en definition av *teckningsår*.

Försäkringsredovisningsdirektivet innehåller vissa bestämmelser om *grupperingar*. Dessa är främst relaterade till försäkringsklasserna. Se t.ex. artikel 33 i direktivet om i vilken del av resultaträkningen som de olika klasserna ska redovisas.

I artikel 36 i direktivet finns det bestämmelser om *portföljposter* och *portföljåtertaganden* avseende premier för avgiven återförsäkring. Inga närmare definitioner om dessa begrepp finns dock.

Anskaffningskostnader

Det finns särskilda bestämmelser om *anskaffningskostnader* i försäkringsredovisningsdirektivet. Artikel 6 anger t.ex. att *förutbetalda anskaffningskostnader* ska särredovisas med vad som tillhör skadeförsäkringsrörelsen respektive livförsäkringsrörelsen. (Se 3 kap. 5 § och 10 § i bilaga 4 i FFFS 2015:12.)

Det finns bestämmelser, se artikel 40 i direktivet, som anger *vad som är anskaffningskostnader*. Det är både direkta och indirekta kostnader.¹ (Se 10 § i bilaga 4 i FFFS 2015:12.)

I artikel 54 i direktivet finns det bestämmelser om hur *förutbetalda anskaffningskostnader* ska fastställas för *skadeförsäkringsverksamhet* respektive *livförsäkringsverksamhet*. (Se 4 kap. 4 § i FFFS 2015:12.)

Försäkringstekniska avsättningar

Enligt bestämmelserna i artikel 57 i försäkringsredovisningsdirektivet om beräkningen av *avsättning för ej intjänade premier* får statistiska metoder användas (dvs. en slags ”*portföljliknande metod*”).² (Se 4 kap. 12 § i FFFS 2015:12.)

Enligt bestämmelserna i artikel 59 i direktivet om *livförsäkringsavsättningen* får statistiska eller försäkringsmatematiska metoder användas om de kan förväntas ge ungefär samma resultat som beräkningarna av varje avtal (dvs. en slags ”*portföljliknande metod/gruppering*”). (Se 4 kap. 7 § i FFFS 2015:12.)

Enligt bestämmelserna i artikel 60 i direktivet om avsättning för *oreglerade skador* får statistiska metoder användas om de leder till en tillräcklig avsättning med beaktande av *riskernas art* (dvs. en slags ”*portföljliknande metod/gruppering*”). (Se 4 kap. 13 § i FFFS 2015:12.)

I artikel 61 i direktivet finns det en definition av *teckningsår*. Det är räkenskapsåret då försäkringsavtal inom ifrågavarande *försäkringsklass eller försäkringsslag* börjar gälla.

Upplysningar om premier

Enligt bestämmelserna i artikel 63 i direktivet ska vissa upplysningar lämnas om tecknad bruttopremie, intjänad bruttopremie, skadeersättningar,

¹ Direkta kostnader är anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtal i beståndet. Indirekta kostnader är annonskostnader och administrativa kostnader som sammanhänger med handläggningen av offerter och utfärdande av försäkringsbrev.

² T.ex. bråkdelsmetod och fasta procentsatser.

driftskostnader och återförsäkringsresultat avseende *skadeförsäkring*. *Grupperingen* ska ske på specifikt angivna *skadeförsäkringsklasser*. Vissa beloppsgränser gäller vid *grupperingarna*. Angående livförsäkring så ska upplysningarna lämnas för vissa *typer av premier*. (Se 5 kap. 5 § ÅRFL.)

Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

ÅRFL:s bestämmelser är utformade utifrån försäkringsredovisningsdirektivets bestämmelser, dvs. är främst utformade utifrån indelningen i livförsäkring, skadeförsäkring och återförsäkring.

ÅRFL innehåller vissa bestämmelser om *grupperingar*. Dessa är främst relaterade till olika former av upplysningar relaterade till försäkringsklasser och försäkringsgrenar (t.ex. avvecklingsresultat och resultatanalys).

ÅRFL innehåller bestämmelser om när *anskaffningskostnader* ska aktiveras.

Avvecklingsresultat

Om avvecklingsresultat uppgår till väsentligt belopp ska det anges i en not med fördelning på *kategori av skada* och belopp.³ (Se 5 kap. 4 § 3 ÅRFL och artikel 38 i försäkringsredovisningsdirektivet.)

Resultatanalys

Om rörelsen i ett försäkringsföretag omfattar flera *försäkringsgrenar*, ska även en resultatanalys ingå i årsredovisningen. (Se 2 kap. 1 § ÅRFL.)

Försäkringsföretag ska i resultatanalysen, fördelat på *försäkringsgrenar*, lämna upplysningar om försäkringstekniska avsättningar (DD och EE), återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar (E), intäkter, kostnader och rörelseresultat. (Se 6 kap. 3 § ÅRFL.)

Upplysningar om resultaträkningens poster

Vissa uppgifter ska lämnas om resultaträkningens poster, se 5 kap. 5 § ÅRFL.

2. Direkt *skadeförsäkring* skall fördelas enligt följande *försäkringsklasser*

- a) olycksfall och sjukdom,
- b) motorfordon, ansvar mot tredje man,
- c) motorfordon, övriga klasser,
- d) sjöfart, luftfart och transport,
- e) brand och annan skada på egendom,
- f) allmän ansvarighet,
- g) kredit och borgen,
- h) rättsskydd,
- i) assistans, samt
- j) övriga försäkringsklasser.

³ Med avvecklingsresultat avses skillnaden mellan å ena sidan avsättningen för oreglerade skador från föregående år vid räkenskapsårets ingång, efter avdrag för under räkenskapsåret gjorda utbetalningar av ersättningar för skador från föregående år, och å andra sidan avsättningen för oreglerade skador från föregående år vid räkenskapsårets slut.

4. Premieinkomst för *direkt livförsäkring* skall fördelas enligt följande indelningsgrunder
- a) I premier för individuell försäkring,
 - II gruppförsäkringspremier,
 - b) I periodiska premier,
 - II engångspremier,
 - c) I premier för ej återbäringsberättigade avtal,
 - II premier för återbäringsberättigade avtal, samt
 - III premier för livförsäkringsavtal för vilka försäkringstagaren bär risk.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Direkta och indirekta *anskaffningskostnader* som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal⁴ ska tas upp som en tillgång om de är av väsentligt värde för den bedrivna rörelsen under kommande år. (Se 4 kap. 8 § ÅRFL och artikel 40 i försäkringsredovisningsdirektivet.)

Bokföringslagen (1999:1078)

Bokföringslagen innehåller inga regler om grupperingar. Där framgår det dock att konton över tillgångar, skulder och eget kapital ska specificeras i en sidoordnad bokföring i den utsträckning det behövs för att ge en tillfredsställande kontroll och överblick. (Se 5 kap. 4 § BFL.)

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag

Redovisningsföreskriftens bestämmelser är utformade utifrån ÅRFL:s och försäkringsredovisningsdirektivets bestämmelser, dvs. de är främst utformade utifrån indelningen i livförsäkring, skadeförsäkring och återförsäkring.

Redovisningsföreskriften innehåller vissa bestämmelser om *grupperingar*. Dessa är främst relaterade till beräkningar av försäkringstekniska avsättningar och olika former av upplysningar relaterade till försäkringsgrenar (t.ex. upplysningar om premier och uppgifter som ska lämnas i resultatanalysen).

Redovisningsföreskriften innehåller en *definition* av löpande försäkringar.

Redovisningsföreskriften innehåller bestämmelser om när och vilka *anskaffningskostnader* som ska aktiveras.

Försäkringstekniska avsättningar

Bestämmelsen i 4 kap. 7 § i redovisningsföreskriften om beräkning av livförsäkringsavsättningar anger att en försäkringsmatematisk vedertagen beräkningsmetod för *kollektiv beräkning* av avsättningarna får användas, om den ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring. (Se artikel 59 i försäkringsredovisningsdirektivet.)

Bestämmelserna om posten ej intjänade premier och kvardröjande risker (DD.1) ska inte gälla för sådana *försäkringsklasser eller delar av försäkringsklasser* för vilka försäkringstekniska avsättningar har beräknats

⁴ OBS! Detta är avtal enligt FRL. Dvs. enligt tillståndsklasserna.

enligt försäkringsteknisk metod med betryggande antaganden, exempelvis brandförsäkring för all framtid eller skadelivräntor (se 4 kap. 11 § redovisningsföreskriften).

I 4 kap. 12 § i redovisningsföreskriften finns det även en definition av *löpande försäkringar*. Dessa avser försäkringar enligt ingångna avtal oavsett om dessa helt eller delvis avser senare försäkringsperioder.

Bestämmelserna i 4 kap. 13 § om beräkning av försäkringstekniska avsättningar för oreglerade skador i redovisningsföreskriften innehåller bl.a. bestämmelser om diskontering av en *grupp av skador*. (Se artikel 60 i försäkringsredovisningsdirektivet.)

Premier

I bestämmelserna om redovisning av premier i 2 § e och 3 e § i bilaga 4 i redovisningsföreskriften anges begreppet *portföljpremier* i samband med återförsäkring. I allmänna råd till respektive paragraf finns det en *definition av begreppet*.

Resultatanalys

Huvudbestämmelserna om när en resultatanalys ska upprättas finns i 6 kap. 3 § ÅRFL (se ovan). Redovisningsföreskrifterna innehåller bestämmelser i 6 kap. 4 § och bilaga 6 om hur resultatanalysen ska upprättas. Resultatanalysen har *två olika uppställningsformer*, en för skadeförsäkringsrörelse respektive en för livförsäkringsrörelse och ska fördelas på *försäkringsgrenar*. (Se 1 och 2 §§ i bilaga 6 i redovisningsföreskriften.) *Avvecklingsresultat* enligt 5 kap. 4 § 6 ska anges i respektive uppställningsform (se avsnittet om ÅRFL ovan) fördelat på *försäkringsgrenar*.

Anskaffningskostnader

Huvudbestämmelserna finns i 4 kap. 8 § ÅRFL som anger att direkta och indirekta *anskaffningskostnader* som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal⁵ ska tas upp som en tillgång om de är av väsentligt värde för den bedrivna rörelsen under kommande år.

Bestämmelser om aktivering av anskaffningskostnader finns i 4 kap. 4 och 5 §§ i redovisningsföreskriften.⁶ Det är kostnader som *direkt eller indirekt* är relaterade till anskaffning eller förnyelser av försäkringsavtal och investeringsavtal. Det är bara sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara *grupper av avtal*, som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna som

⁵ OBS! Detta är avtal enligt FRL. Dvs. enligt tillståndsklasserna.

⁶ I 4 kap. 4 § allmänna råd anges exempel på driftkostnader som kan aktiveras (provisioner till säljare och försäkringsförmedlare, kostnader för marknadsföring av försäkringsprodukter, löner och andra kostnader för säljare, kostnader för handläggning av nya försäkringsavtal och kostnader för s.k. underwriting).

får aktiveras. Särskilda bestämmelser finns för försäkringsföretag som driver livförsäkringsrörelse. (Se artikel 54 i försäkringsredovisningsdirektivet.)

Redovisningsföreskriften innehåller bestämmelser om *funktionsindelning* av driftskostnader. I 3 kap. 5 § och 4 kap. 4 § anges vilka typer av kostnader, både *direkta och indirekta*, som ska tas upp som för anskaffning eller förnyelser av försäkringsavtal och investeringsavtal.

Definitionen av anskaffningskostnader framgår av 10 § i bilaga 4 i redovisningsföreskriften. Det är driftskostnader som ett försäkringsföretag haft för att teckna försäkringsavtal⁷ och omfattar såväl *direkta kostnader* som anskaffningsprovisioner, kostnader för att upprätta försäkringsavtal och att föra in försäkringsavtalet i beståndet, som *indirekta kostnader* som annonskostnader och administrativa kostnader för att handlägga offerter och utfärda försäkringsbrev. (Se art. 40 i försäkringsredovisningsdirektivet.)

Försäkringsavtalslagen (2005:104)

Försäkringsavtalslagen (FAL) har en annan indelningsgrund jämfört mot FRL.

Individuell skadeförsäkring	Individuell personförsäkring (10 – 16 kap.)	Kollektiv försäkring
<ul style="list-style-type: none"> • Konsumentförsäkring (2 – 7 kap.) • Företagsförsäkring (8 kap.) • Tredje mans rätt (9 kap.) 		<ul style="list-style-type: none"> • Kollektiv skadeförsäkring (17 – 18 kap.) • Kollektiv personförsäkring (19 – 20 kap.)

3. Språk

Den slutliga översättningen av standarden sker i samband med EU:s process för antagandet av standarden. Det innebär att de svenska preliminära översättningarna som FI har tagit del av kan komma att ändras. I denna promemoria förekommer därför både preliminärt översatta svenska begrepp och engelska begrepp.

4. Avgränsningar

Promemorian omfattar endast frågeställningar avseende regler för juridisk person som berör Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag (nedan benämnd redovisningsföreskriften). Frågeställningar avseende koncernredovisning diskuteras på ett särskilt möte under hösten 2018.

⁷ Gäller både för försäkringsavtal och investeringsavtal.

I den mån implementeringen av IFRS 17 kommer att föranleda ändringar i andra föreskrifter och allmänna råd kommer dessa ändringar att behandlas inom ramen för det ordinarie regelprojektet. I nuläget har följande föreskrifter identifierats där en översyn bör ske.

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:13) om tillsynsrapportering för försäkringsrörelse (avsnitten om kompletterande tillsynsrapportering), och
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:8) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv.

Understödsföreningar tillämpar den upphävda föreskriften Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag samt därtill hörande ändringsförfattning FFFS 2009:12⁸. Inga ändringar kan därmed ske i dessa föreskrifter och allmänna råd. Enligt gällande övergångsreglering tillämpas dessa till och med 30 juni 2019.

5. Kommande regelprojekt

För närvarande bereds den kommande tjänstepensionsregleringen på regeringskansliet. Enligt publicerade tidsplaner ska den nya regleringen gälla från och med april 2019. Dess påverkan på redovisningsföreskriften kommer att hanteras i ett separat regelprojekt.

6. Standardens delar

IFRS 17 Insurance Contracts (Försäkringsavtal) består av tre delar:

- IFRS 17 Insurance Contracts (standarden) – antas av EU.
- Basis for Conclusions on IFRS 17 Insurance Contracts (motiv) – antas inte av EU.
- Illustrative examples on IFRS 17 Insurance Contracts (exempel) – antas inte av EU.

I promemorians frågeställningar kommenteras framför allt reglerna i standarden.

Frågeställningarna i denna promemoria fokuserar på de nya reglerna om gruppering av försäkringsavtal som finns i punkt 14-28 i IFRS 17.

Punkt	B ⁹	BC ¹⁰	Avser
14-24	-	115-139	Level of aggregation of insurance contracts
25-28	-	140-145	Recognition
Appendix A	-	-	Defined terms

⁸ Ändringsförfattning FFFS 2011:28 gäller inte för understödsföreningarna.

⁹ Appendix B Application guidance (Vägledning vid tillämpning)

¹⁰ Basis for Conclusions on IFRS 17 Insurance Contracts

Nedanstående nya definitioner som är relaterade till reglerna gruppering av försäkringsavtal har införts i IFRS 17. IFRS 4 innehåller inga regler om grupperingar av avtal. Den preliminära svenska översättningen anges inom klamrarna.

- Coverage period [försäkringsskyddets löptid]
- Portfolio of insurance contracts [portfölj med försäkringsavtal]
- Group of insurance contracts [grupp av försäkringsavtal]
- Insurance acquisition cash flows [kassaflöde för anskaffning av försäkringsavtal]

Övriga definitioner i appendix A behandlas i samband med andra diskussionsmöten enligt nedanstående schema, se avsnitt 9.

7. IFRS 17 Försäkringsavtalens aggregeringsnivå (level of aggregation)

IFRS 17 innehåller nya regler om gruppering av försäkringsavtal. Grupperingarna kommer att påverka hur avtalen ska värderas, redovisas och vilka upplysningar som ska lämnas. Motivet till grupperingsreglerna är att vinster och förluster ska redovisas i rätt rapporteringsperiod.¹¹

Steg 1 – identifiera portföljer

Punkt 14 anger att ett företag ska identifiera portföljer med försäkringsavtal (portfolios of insurance contracts). En portfölj omfattar avtal som är föremål för likartade risker och som förvaltas tillsammans. Avtal inom en produktlinje (product line¹²) förväntas ha likartade risker och förväntas således finnas i samma portfölj om de förvaltas tillsammans. Avtal inom olika produktlinjer (exempelvis garanterade annuiteter med fast utbetalning mot en engångsbetald premie jämfört med ren livförsäkring) (for example single premium fixed annuities compared with regular term life assurance) förväntas inte ha likartade risker och förväntas således finnas i olika portföljer.¹³

Särskilda regler finns för gruppering av återförsäkringsavtal (se punkt 15 och 61). Dessa regler behandlas på diskussionsmötet om värderingar i juni.

Följande definition av portfölj av försäkringsavtal finns i appendix A.

portfolio of insurance contracts	Insurance contracts subject to similar risks and managed together.
[portfölj med försäkringsavtal]	[Försäkringsavtal som är föremål för likartade risker och som förvaltas tillsammans.]

¹¹ Se motivering i Basis for Conclusions punkt BC119.

¹² Begreppet är lite främmande avseende försäkringsverksamhet. Där anges normalt klasser eller grenar.

¹³ Se motivering i Basis for Conclusions punkt BC122.

I bilaga 3 anges de exempel på försäkringsavtal som anges i IFRS 17 jämfört med försäkringsgrenarna i redovisningsföreskriften och säkerhetsreservföreskriften.

Diskussionsfrågor om identifiering av portföljer¹⁴

1. Anser ni att produktlinje (product line) för *skadeförsäkring* kan jämföras med
 - a. Försäkringsklasser i FRL? – Se bilaga 2
 - b. Redovisningsföreskriftens försäkringsgrenar? – Se bilaga 3
 - c. Säkerhetsreservens försäkringsgrenar? – Se bilaga 3
 - d. Affärgrenar enligt Solvens 2-regelverket? – Se bilaga 4
 - e. Annan indelning?
– Ange produkt och motiv.

2. Anser ni att produktlinje (product line) för *livförsäkring* kan jämföras med
 - a. Försäkringsklasser i FRL? – Se bilaga 2
 - b. Redovisningsföreskriftens försäkringsgrenar? – Se bilaga 3
 - c. Affärgrenar enligt Solvens 2-regelverket? – Se bilaga 4
 - d. Annan indelning?
– Ange produkt och motiv.

3. Vilka indelningsgrunder används vid den *kollektiva beräkningen* av livförsäkringsavsättningarna som får göras enligt 4 kap. 7 § i redovisningsföreskriften?¹⁵
 - a. Försäkringsklasser i FRL? – Se bilaga 2
 - b. Redovisningsföreskriftens försäkringsgrenar? – Se bilaga 3
 - c. Affärgrenar enligt Solvens 2-regelverket? – Se bilaga 4
 - d. Annan indelning?
– Ange produkt och motiv.

4. Vilka indelningsgrunder används vid grupperingen av skador som görs vid beräkningen av oreglerade skador (diskontering) enligt 4 kap. 13 § i resultaträkningen.
 - a. Försäkringsklasser i FRL? – Se bilaga 2
 - b. Redovisningsföreskriftens försäkringsgrenar? – Se bilaga 3
 - c. Säkerhetsreservens försäkringsgrenar? – Se bilaga 3
 - d. Affärgrenar enligt Solvens 2-regelverket? – Se bilaga 4
 - e. Annan indelning?
– Ange produkt och motiv.

5. I vilka sammanhang används försäkringsavtalslagens indelningsgrunder?

¹⁴ Försäkringsavtal enligt IFRS 17. Dvs. inte investeringsavtal.

¹⁵ Post DD.2 Livförsäkringsavsättning i uppställningsschemat.

Steg 2 – Uppdelning av portföljen

Nästa steg är att ”underindela portföljen” i grupper med ”förlustavtal respektive ”vinstavtal”.¹⁶

Punkt 16 anger att ett företag ska som ett minimum dela upp en portfölj med utfärdade försäkringsavtal enligt följande:

- a) En grupp av avtal som är förlustavtal (onerous) vid det första redovisningstillfället, om sådana finns.
- b) En grupp av avtal för vilka det vid det första redovisningstillfället inte föreligger någon betydande risk att de i ett senare skede blir förlustavtal, om sådana finns.
- c) En grupp bestående av de resterande avtalen i portföljen, om sådana finns.

IFRS 17 inför nya gruppdefinitioner (se appendix A) jämfört med IFRS 4. Inga motsvarande definitioner finns i FRL, ÅRFL eller i redovisningsföreskriften.

<p>group of insurance contracts [grupp av försäkringsavtal]</p>	<p>A set of insurance contracts resulting from the division of a portfolio of insurance contracts into, at a minimum, contracts written within a period of no longer than one year and that, at initial recognition:</p> <p>(a) are onerous, if any;</p> <p>(b) have no significant possibility of becoming onerous subsequently, if any; or</p> <p>(c) do not fall into either (a) or (b), if any.</p> <p>[En uppsättning försäkringsavtal som följer av uppdelningen av en portfölj med försäkringsavtal i, åtminstone, avtal som tecknas inom en period på högst ett år och som, vid det första redovisningstillfället</p> <p>a) är förlustavtal, om sådana finns,</p> <p>b) inte löper någon betydande risk att bli ett förlustavtal i ett senare skede, om sådana finns, eller</p> <p>c) varken omfattas av a eller b, om sådana finns.]</p>
--	---

Om ett företag har rimlig och verifierbar information som gör att det kan dra slutsatsen att samtliga avtal i en uppsättning avtal (set of contracts), vid tillämpning av punkt 16, kommer att hamna i samma grupp, kan det *värdera uppsättningen avtal* för att avgöra om det är *en uppsättning förlustavtal* och bedöma *uppsättningen avtal* för att avgöra om det inte föreligger någon betydande risk att avtalen blir förlustavtal i ett senare skede. (Se punkt 17.)¹⁷

Företaget ska göra en bedömning av om avtal som inte är förlustavtal vid det första redovisningstillfället inte löper någon betydande risk att bli förlustavtal. Kriterier som ska beaktas anges i punkt 19.

Ytterligare underindelningar av grupperingarna enligt punkt 16 får ske. En förutsättning är i så fall att företagets interna rapportering innehåller denna information. Det kan t.ex. vara utifrån olika lönsamhetsnivåer. (Se punkt 21.)

¹⁶ Se motivering i Basis for Conclusions punkt BC124.

¹⁷ Se motivering i Basis for Conclusions punkt BC124-BC127 och BC129-BC130.

För utfärdade avtal som företaget tillämpar *premiefördelningsmetoden*¹⁸ (premium allocation approach) (PAA-metoden) på (se punkterna 53–59) ska företaget anta att inga avtal i portföljen är förlustavtal vid det första redovisningstillfället, såvida inte fakta och omständigheter tyder på något annat. Ett företag ska bedöma om avtal som inte är förlustavtal vid det första redovisningstillfället inte löper någon betydande risk att bli förlustavtal i ett senare skede genom att bedöma sannolikheten för att relevanta fakta och omständigheter ändras. (Se punkt 18.)¹⁹

Diskussionsfrågor om identifiering av grupper i vinst respektive förlustavtal

6. Anser ni att de tre alternativen som anges i definitionen av grupp av försäkringsavtal i standarden går att applicera på de försäkringsavtal som tecknas i Sverige? Ange motiv till varför det är lätt eller svårt.
 - Skadeförsäkring (1-åriga)
 - Skadeförsäkring (avtal över 1 år)
 - Livförsäkring
 - Återförsäkring

7. Finns det försäkringsavtal som redan vid tecknandet uppfyller definitionen av förlustavtal? Dvs. punkt a i definitionen.
 - Är det någon speciell produkt?

8. Mäts lönsamheten i företaget på en lägre nivå än
 - a. Försäkringsklasser i FRL?
 - b. Redovisningsföreskriftens försäkringsgrenar?
 - c. Säkerhetsreservens försäkringsgrenar?
 - d. Affärgrenar enligt Solvens 2-regelverket
 - e. Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 3 ÅRFL?
 - f. Annan indelning?

9. Anser ni att det finns behov av ytterligare underindelningar av grupperingarna som anges i punkt 16 i standarden?
 - Ge exempel.

Nationell lagstiftning kan påverka grupperingen

Om avtal i en portfölj genom tillämpning av punkterna 14–19 skulle hamna i olika grupper endast på grund av att lagar eller andra författningar specifikt begränsar företagets praktiska möjlighet att fastställa olika pris- eller förmånsnivåer för försäkringstagare med olika egenskaper, får företaget låta dessa avtal ingå i samma grupp.²⁰

¹⁸ Metoden kommer att diskuteras i samband med diskussionsmötet om värdering i augusti 2018.

¹⁹ Se motivtext i Basis for Conclusions punkt BC128.

²⁰ Se motivtext i Basis for Conclusions punkt BC131-BC135.

Diskussionsfrågor om nationell lagstiftning som kan påverka identifiering av grupper?

10. Vilka typer av försäkringsavtal kan omfattas av reglerna?

- Inom livförsäkring
- Inom skadeförsäkring
- Inom återförsäkring

Tidshorisont för gruppering

Ett företag får inte låta avtal som utfärdats med mer än ett års mellanrum ingå i samma grupp. I så fall ska en ytterligare uppdelning av gruppen göras. (Se punkt 22.)²¹

Diskussionsfrågor om tidshorisont för gruppering

11. Separeras försäkringsavtalen idag utifrån när de tecknas?

12. Hur hanteras försäkringsavtal som löpande förnyas?

- Livförsäkring
- Skadeförsäkring
- Återförsäkring

13. Hur hanteras försäkringsavtal där kunden gör ett uppehåll i betalningen och sedan börjar betala igen?

- Livförsäkring
- Skadeförsäkring

14. Hur hanteras försäkringsavtalen i kryssvalen? Dvs. om företaget inte är föremål för kryssvalen under en period och sedan blir det igen.

- Livförsäkring

Hur liten kan en grupp vara?

Enligt punkt 23 kan en *grupp av försäkringsavtal* omfatta ett enda avtal.

Diskussionsfrågor om hur liten en grupp kan vara:

15. Finns det försäkringsgrenar med ett avtal?

16. Ibland finns det övrigt grenar i resultatanalysen. Vad brukar dessa bestå av?

- En speciell form av försäkringsavtal?
- En liten del av verksamheten?
- En ny produkt?
- Annat?

²¹ Se motivtext i Basis for Conclusions punkt BC136-BC139.

Aggregeringsnivå

En högre aggregeringsnivå är tillåten enligt punkt 24. Ett företag ska fastställa grupperna vid det första redovisningstillfället och får inte på nytt bedöma gruppernas sammansättning i ett senare skede. Enligt punkt 24 får företaget vid värdering av en grupp av avtal uppskatta *kassaflödena för åtagandena* på en högre aggregeringsnivå än för gruppen eller portföljen.

Diskussionsfrågor om en högre aggregeringsnivå
 17. Frågan diskuteras i samband med värderingsfrågorna i augusti 2018.

8. Första redovisningen av gruppen

Enligt punkt 25²² i IFRS 17 ska företaget redovisa en grupp av utfärdade försäkringsavtal från och med den av följande tidpunkter som infaller först:

- a) Början av *försäkringsskyddets löptid (coverage period)* för gruppen av avtal.
- b) Dagen då den första inbetalningen från en försäkringstagare i gruppen förfaller till betalning.
- c) För en grupp av förlustavtal, tidpunkten då gruppen blir förlustavtal.

IFRS 17 inför en definitioner av försäkringsskydd (coverage period) (se appendix A) jämfört med IFRS 4. Försäkringsavtalslagen (FAL) innehåller regler om försäkringstid och ansvarstid för försäkringen som tecknas hos ett försäkringsbolag.

coverage period [försäkringsskyddets löptid]	The period during which the entity provides coverage for insured events . This period includes the coverage that relates to all premiums within the boundary of the insurance contract . [Den period under vilken företaget tillhandahåller försäkringsskydd för försäkrade händelser . Perioden innefattar det försäkringsskydd som avser alla premier inom gränsen för försäkringsavtalet .]
---	---

Om inget avtalsenligt förfalldatum finns ska den första inbetalningen från en försäkringstagare anses förfalla till betalning när inbetalningen mottas. Ett företag ska fastställa om det finns avtal som utgör en grupp av förlustavtal före den först infallande av de tidpunkter som anges i punkt 25 a och b om fakta och omständigheter tyder på att en sådan grupp finns. (dvs. redan vid tecknandet av avtalet innan inbetalning eller fakturering skett.)

²² Se motivtext i Basis for Conclusions punkt BC142-BC144.

Diskussionsfrågor om försäkringskyddets löptid

18. När redovisas den första avsättningen för försäkringsavtalet - skadeförsäkring?
- Vid tecknande?
 - Vid fakturering?
 - Vid inbetalning av premien?
 - Vid annan tidpunkt? (Förklara)
19. När redovisas den första avsättningen för försäkringsavtalet - livförsäkring?
- Vid tecknande?
 - Vid fakturering?
 - Vid inbetalning av premien?
 - Vid annan tidpunkt? (Förklara)
20. När redovisas den första avsättningen för försäkringsavtalet - återförsäkring?
- Vid tecknande?
 - Vid fakturering?
 - Vid inbetalning av premien?
 - Vid annan tidpunkt? (Förklara)

Anskaffningskostnader

IFRS 17 innehåller regler om hantering av *anskaffningskostnader*. I punkt 27 anges det att ett företag ska redovisa en tillgång eller skuld för alla kassaflöden för *anskaffning av försäkringsavtal* som avser en grupp av utfärdade försäkringsavtal och som företaget betalar eller mottar innan gruppen redovisas, såvida det inte väljer att redovisa dem som kostnader eller intäkter genom att tillämpa punkt 59 a. Ett företag ska från rapporten över finansiell ställning ta bort den tillgång eller skuld som följer av sådana kassaflöden för *anskaffning av försäkringsavtal* när den grupp av försäkringsavtal till vilken kassaflödena fördelats redovisas (se punkt 38 b).²³

IFRS 17 inför en definitioner av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal (insurance acquisition cash flows) (se appendix A) jämfört med IFRS 4.

<p>insurance acquisition cash flows</p> <p>[kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal]</p>	<p>Cash flows arising from the costs of selling, underwriting and starting a group of insurance contracts that are directly attributable to the portfolio of insurance contracts to which the group belongs. Such cash flows include cash flows that are not directly attributable to individual contracts or groups of insurance contracts within the portfolio.</p> <p>[Kassaflöden som uppkommer från kostnader för försäljning, tecknande och bildande av en grupp av försäkringsavtal och som är direkt hänförliga till den portfölj med försäkringsavtal som gruppen tillhör. Sådana kassaflöden inbegriper kassaflöden som inte är direkt hänförliga till enskilda avtal eller grupper av försäkringsavtal inom portföljen.]</p>
---	---

²³ Se motivtext i Basis for Conclusions punkt BC145.

Diskussionsfrågor om förutbetalda anskaffningskostnader

21. När aktiveras de första förutbetalda kostnaderna som redovisas enligt ÅRFL?

- a. Vid tecknande?
- b. Vid fakturering?
- c. Vid inbetalning av premien?
- d. Vid annan tidpunkt? (Förklara)

22. Aktiveras både direkta och indirekta kostnader?

- är det skillnad mellan olika typer av försäkringsavtal enligt FRL?
- livförsäkring (t.ex. mellan trad, fond och depå)
- skadeförsäkring
- återförsäkring

23. Hur fastställs den marginal som ska beräknas enligt 4 kap. 4 § FFFS 2015:12²⁴ vid aktivering av anskaffningskostnader?

24. Fördelas förutbetalda anskaffningskostnader på

- a. Försäkringsklasser i FRL?
- b. Redovisningsföreskriftens försäkringsgrenar?
- c. Säkerhetsreservens försäkringsgrenar?
- d. Affärgrenar enligt Solvens 2-regelverket?
- e. Avvecklingsresultat enligt 5 kap. 4 § 3 ÅRFL?
- f. Annan indelning?

Fördelas anskaffningskostnaderna på en ytterligare lägre nivå?

- Om ja – beskriv denna nivå.

25. Vilka anskaffningskostnader aktiveras i skadeförsäkringsverksamhet?

- Tillhör de någon speciell produkt?

26. Vilka anskaffningskostnader aktiveras i återförsäkringsverksamhet?

27. Aktiveras anskaffningskostnader på försäkringsavtal som är ettåriga?

Beräkning av diskonteringssatser vid första redovisningstillfället

I punkt 28 framgår det att när en grupp av försäkringsavtal redovisas i en rapporteringsperiod ska ett företag endast ta med avtal som utfärdats före rapporteringsperiodens utgång och beräkna diskonteringssatserna vid det första redovisningstillfället (se punkt B73) och de försäkringsskyddsenheter som tillhandahållits under rapporteringsperioden (se punkt B119). Ett företag får utfärda fler avtal inom gruppen efter rapporteringsperiodens slut, med förbehåll

²⁴ Försäkringsföretag ska bara aktivera sådana anskaffningskostnader för försäkringsavtal eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna. Företag som bedriver livförsäkringsrörelse ska upprätta en plan som anger hur aktiverade anskaffningskostnader för enskilda avtal, eller homogena grupper av avtal ska täckas.

för det som föreskrivs i punkt 22. Ett företag ska lägga till avtalen i gruppen under den rapporteringsperiod då avtalen utfärdas. Detta kan leda till ändringar av fastställandet av diskonteringssatser vid det första redovisningstillfället vid tillämpning av punkt B73. Ett företag ska tillämpa de reviderade diskonteringssatserna från och med början av den rapporteringsperiod under vilken de nya avtalen läggs till i gruppen.

Diskussionsfrågor om en högre aggregeringsnivå
 28. Frågan diskuteras i samband med värderingsfrågorna i augusti 2018.

9. Översikt över definitioner i Appendix A

Appendix A i IFRS 17 innehåller följande definitioner. Den svenska preliminära översättningen anges i denna tabell inom klammrarna.

Definition	Diskuteras på möte om
contractual service margin [avtalsenlig marginal]	Värdering (möte i augusti)
coverage period [försäkringsskyddets löptid]	Gruppering av avtal (möte i juni)
experience adjustment [erfarenhetsbaserade justeringar]	Värdering (möte i augusti)
financial risk [finansiell risk]	Värdering (möte i augusti)
fulfilment cash flows [kassaflöden för åtaganden]	Värdering (möte i augusti)
group of insurance contracts [grupp av försäkringsavtal]	Gruppering av avtal (möte i juni)
insurance acquisition cash flows [kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal]	Gruppering av avtal (möte i juni)
insurance contract [försäkringsavtal]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
insurance contract with direct participation features [försäkringsavtal med direkt resultatandel]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
insurance contract without direct participation features [försäkringsavtal utan direkt resultatandel]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
insurance risk [försäkringsrisk]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
insured event [försäkrad händelse]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
investment component [investeringskomponent]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
investment contract with discretionary participation features [investeringsavtal med diskretionära resultatandelar]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
liability for incurred claims [skuld för inträffade skador]	Värdering (möte i augusti)
liability for remaining coverage [skuld för återstående försäkringsskydd]	Värdering (möte i augusti)
policyholder [försäkringstagare]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)
portfolio of insurance contracts [portfölj med försäkringsavtal]	Gruppering av avtal (möte i juni)
reinsurance contract [återförsäkringsavtal]	Värdering (möte i augusti)

Definition	Diskuteras på möte om
risk adjustment for non-financial risk [riskjustering för icke-finansiell risk]	Värdering (möte i augusti)
underlying items [underliggande poster]	Tillämpningsområde och definitioner (möte i maj)

10. EFRAG

EFRAG²⁵ har publicerat ett dokument om aggregationsnivån i IFRS 17.
- IFRS 17 background briefing paper on level of aggregation

Dokumentet finns på EFRAG:s hemsida.

<http://www.efrag.org/News/Project-307/EFRAG-issues-IFRS-17-background-briefing-paper-on-level-of-aggregation>

Antagandet av IFRS 17 är planerat till Q4 2018 enligt ”The EU endorsement status report”²⁶ som finns på EFRAG:s hemsida.

11. IASB

IASB publicerar löpande material angående IFRS 17 som diskuteras av TRG (Transition Resource Group) på sin hemsida.

<https://www.ifrs.org/groups/transition-resource-group-for-insurance-contracts/>

²⁵ European Financial Reporting Advisory Group

²⁶ 28 maj 2018.

Bilaga 1 Tillämpningsområde – diverse lagar m.m.

Nedan anges en kortfattad beskrivning av följande lagstiftning.

- Försäkringsredovisningsdirektivet (91/674/EEG)
- Lagen (1995:160) om årsredovisning i försäkringsföretag
- Förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag
- Bokföringslagen (1999:1078)
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag
- Försäkringsrörelselagen (2010:2043)
- Försäkringsavtalslagen (2005:104)

Försäkringsredovisningsdirektivet (91/674/EEG)

Rådets direktiv av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (försäkringsredovisningsdirektivet) har införts i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag²⁷ (ÅRFL) och redovisningsföreskriften. Direktivet omfattar företag som bedriver direkt livförsäkringsrörelse, direkt skadeförsäkringsrörelse och återförsäkringsföretag (se den inledande texten i direktivet). I dessa delar hänvisar direktivet till de ”gamla” liv- och skadedyktiven som har ersatts av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), det s.k. Solvens 2-direktivet. Artikel 2 i Solvens 2-direktivet anger tillämpningsområdet, direkt liv- och skadeförsäkring samt återförsäkringsföretag som bedriver återförsäkringsrörelse. Där anges också klasserna för skadeförsäkring respektive livförsäkring. Dessa delar är införda i försäkringsrörelselagen.

Försäkringsredovisningsdirektivets bestämmelser är utformade utifrån livförsäkring, skadeförsäkring och återförsäkring.

Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) reglerar vilka företag som ska tillämpa lagen. Lagen är tillämplig på försäkringsföretag. Med försäkringsföretag avses försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043). (Se 1 kap. 1 § ÅRFL.)

ÅRFL innehåller normgivningsbemyndiganden för Finansinspektionen att meddela närmare föreskrifter om löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning i försäkringsföretag som omfattas av denna lag. (Se 1 kap. 4 § 1 ÅRFL.)

²⁷ Se prop. 1995/96:10 Års- och koncernredovisning, Del 4 Försäkringsföretag.

Förordning (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag

Förordningen innehåller bemyndiganden för Finansinspektionens föreskriftsrätt.

I förordningen anges att med försäkringsföretag avses företag som anges i 1 kap. 1 § första stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. (Se 1 § förordningen.)

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om försäkringsföretags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning. (Se 4 § 1 förordningen.)

Finansinspektionen får meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag i den utsträckning som denna förordning inte innehåller sådana bestämmelser. (Se 8 § förordningen 1995:1600.)

Utfärdande av allmänna råd kräver inga bemyndiganden.

Bokföringslagen (1999:1078)

Finansinspektionen är normgivande organ för utvecklande av god redovisningssed för finansiella företag. Det framgår av bokföringslagen (BFL) som anger att Finansinspektionen ansvarar för utvecklandet av god redovisningssed i sådana företag som omfattas av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag i den utsträckning det är påkallat av dessa företags särart. (Se 8 kap. 1 § BFL.)

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag

Utgångspunkten i redovisningsföreskriften är att föreskrifterna och allmänna råden gäller för försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043). (Se 1 kap. 1 §.)

Föreskrifterna och allmänna råden ska inte tillämpas av sådana ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som har dispens enligt 1 kap. 1 § tredje stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag för att tillämpa förenklade årsredovisningsregler. (Se 1 kap. 1 §.)

Föreskrifterna och allmänna råden ska inte tillämpas av sådana specialföretag som avses i 1 kap. 12 § 11 försäkringsrörelselagen. (Se 1 kap. 1 §.)

Alla försäkringsföretag bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning, eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd. (Se 2 kap. allmänna råd 1.) S.k. lagbegränsad IFRS. Detta policybeslut fattades av Finansinspektionen 2003.

Redovisningsföreskriftens bestämmelser är utformade utifrån livförsäkring, skadeförsäkring och återförsäkringsverksamhet. Föreskriften innehåller bestämmelser om förutbetalda anskaffningskostnader och upplysningar som ska lämnas för olika slags grupperingar. Bestämmelserna är till stor del hänförliga till de delar av försäkringsredovisningsdirektivet som inte införts i ÅRFL.

Försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Försäkringsrörelselagen (FRL) innehåller bestämmelser om försäkringsrörelse som drivs av försäkringsföretag. (Se 1 kap. 1 §.)

Med försäkringsföretag avses försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag och försäkringsförening. (Se 1 kap. 3 §.)

Försäkringsrörelse kan drivas i livförsäkringsföretag eller i skadeförsäkringsföretag. Med livförsäkringsföretag avses försäkringsföretag som uteslutande eller så gott som uteslutande driver direkt livförsäkringsrörelse eller rörelse avseende återförsäkring av livförsäkring. Andra försäkringsföretag är skadeförsäkringsföretag. (Se 1 kap. 4 §.)

Försäkringsavtalen är kopplade till tillståndsklasserna. Det vill säga skadeförsäkringsavtal och livförsäkringsavtal. Med skadeförsäkring avses en sådan försäkring som anges i 2 kap. 11 § första stycket. Med livförsäkring avses en sådan försäkring som anges i 2 kap. 12 §. (Se 1 kap. 5 §.) (Lista över klasserna finns i bilaga 1.)

Försäkringsavtalslagen (2005:104)

Lagen tillämpas på individuell försäkring mot ekonomisk förlust genom sakskada, ersättningsskyldighet eller ren förmögenhetsskada i övrigt (*skadeförsäkring*) som tecknas hos ett försäkringsbolag (1 kap. 1 §).

Lagen omfattar också *individuell livförsäkring, sjukförsäkring och olycksfallsförsäkring* som tecknats i hos ett försäkringsbolag (1 kap. 2 §).

Lagen innehåller särskilda bestämmelser *om grupppersonförsäkringar och kollektivavtalsgrundad personförsäkring*.

Lagen reglerar bland annat försäkringstid och ansvarstid för försäkringen, (se t.ex. 3 kap. 2 §), som anger att försäkringstiden inte får överstiga 1 år om det inte finns särskilda skäl (konsumentförsäkring). Angående individuell personförsäkring får försäkringen avtalas på bestämd tid eller på den

försäkrades livstid. Har ingen tid angetts, är försäkringen på ett år (se 11 kap. 2 §).

Lagen tillämpas inte på trafikförsäkringar eller patientförsäkringar till den del sådana försäkringar regleras av trafikskadelagen (1975:1410) respektive patienskadelagen (1996:799) (1 kap. 3 §).

Lagen gäller inte för *återförsäkring* (1 kap. 1 §).

Bilaga 2 Tillstånd enligt försäkringsrörelselagen

I 2 kap. 11-14 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) finns det bestämmelser för tillstånd att bedriva försäkringsrörelse.

Tillstånd för direkt skadeförsäkringsrörelse

11 § Tillstånd för direkt skadeförsäkringsrörelse ska avse en eller flera av följande försäkringsklasser eller risk som hänför sig till en sådan klass:

1. olycksfall, dock inte försäkring som avses i 12 § klass IV,
2. sjukdom, dock inte försäkring som avses i 12 § klass IV,
3. landfordon (andra än spårfordon),
4. spårfordon,
5. luftfartyg,
6. fartyg,
7. godstransport,
8. brand och naturkrafter,
9. annan sakskada,
10. motorfordonsansvar,
11. luftfartygsansvar,
12. fartygsansvar,
13. allmän ansvarighet,
14. kredit,
15. borgen,
16. annan förmögenhetsskada,
17. rättsskydd, och
18. assistans.

Ett försäkringsföretag får försäkra risker som inte omfattas av företagets tillstånd, om risken är underordnad i förhållande till den risk som omfattas av tillståndet (huvudrisken). En rättsskyddsförsäkring får dock behandlas som underordnad bara om den avser tvister eller risker med anknytning till högsjöfart under klass 6 eller 12 eller om huvudrisken faller under klass 18. Risker enligt klass 14 och 15 får inte behandlas som underordnade.

Tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse

12 § Tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse ska avse en eller flera av följande försäkringsklasser eller risk som hänför sig till en sådan klass:

- I. a) försäkring där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av en persons eller flera personers liv, dock inte försäkringar enligt klass III,
- I. b) försäkring som meddelas som tillägg till försäkring enligt klass I a,
- II. a) försäkring som utfaller vid giftermål,
- II. b) försäkring som utfaller vid födelse,
- III. försäkring som avses i klasserna I a, II a och II b som är anknuten till fonder vilka förvaltas av den som har rätt att driva fondverksamhet enligt lagen

(2004:46) om värdepappersfonder eller till specialfonder vilka förvaltas av den som har rätt att förvalta specialfonder enligt lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (fondförsäkring), och

– IV. sjukförsäkring och olycksfallsförsäkring som gäller för längre tid än fem år, under obestämd tid eller till dess den försäkrade uppnått en viss ålder och som inte får sägas upp av försäkringsföretaget eller får sägas upp bara under särskilda förhållanden som anges i försäkringsavtalet.

Tillstånd för rörelse avseende mottagen återförsäkring

13 § Tillstånd för rörelse avseende mottagen återförsäkring ska avse risker som hänför sig till en eller flera av de skade- eller livförsäkringsklasser som anges i 11 och 12 §§.

Tillstånd att uteslutande driva återförsäkringsrörelse

14 § Tillstånd att uteslutande driva återförsäkringsrörelse får endast ges ett aktiebolag eller ett ömsesidigt försäkringsbolag.

Bilaga 3 Försäkringsgrenar i FFFS 2015:12 respektive 2013:8

Både redovisningsföreskriften (FFFS 2015:12) och säkerhetsreservföreskriften (FFFS 2013:8) innehåller försäkringsgrenar. Försäkringsgrenarna i redovisningsföreskriften är anpassad till affärgrenarna i Solvens 2-regelverket. Säkerhetsreservföreskriften avser endast skadeförsäkring.

Skadeförsäkring		
<i>FFFS 2015:12</i>	<i>FFFS 2013:8</i>	<i>IFRS 17²⁸</i>
Direkt försäkring av svenska risker	Direkt försäkring i Sverige, utom kredit och borgensförsäkring	
• Sjukvård		
• Sjuk- och olycksfall	• Sjuk- och olycksfallsförsäkring	e) Försäkring mot invaliditet och sjukvårdskostnader
• TFA	• Trygghetsförsäkring vid arbetskada	
• Motorfordon	• Motorfordonsförsäkring	
• Trafik	• Trafikförsäkring	
• Sjöfart, luftfart och transport	• Sjöfartsförsäkring • Luftfartsförsäkring • Transportförsäkring	
• Egendom, specificerad på - företag och fastighet - hem och villa - övrig egendom	• Företags- och fastighetsförsäkring • Hem- och villaförsäkring • Hagelskadeförsäkring • Husdjursförsäkring	a) Stöld eller skada h) Äganderättsförsäkring i) Reseförsäkring
• Ansvar		b) Produktansvar, yrkesmässig ansvarsförsäkring, civilrättsligt ansvar eller rättegångskostnader
• Kredit och borgen	• Kredit och borgen	f) Borgensförbindelser, garantiobligationer, fullgörandegarantier och offertgarantier
• Rättsskydd		
• Assistans		

²⁸ Exempel på försäkringar som är angivna i punkt B26.

Skadeförsäkring		
<i>FFFS 2015:12</i>	<i>FFFS 2013:8</i>	<i>IFRS 17²⁸</i>
• Inkomst och avgångsbidrag	• Avgångsbidragsförsäkring • Arbetslöshetsförsäkring	
	• Atomförsäkring (• Krigsrisker)	
		j) Katastrofobligationer
		k) Försäkringsswappar (t.ex. klimat eller geologi)
Direkt försäkring av utländska risker	Direkt försäkring, utom kredit och borgensförsäkring, i utlandet	
	Direkt försäkring, kredit och borgen i Sverige eller i utlandet	
Mottagen återförsäkring	Mottagen återförsäkring Kreditåterförsäkring	

Livförsäkring	
<i>FFFS 2015:12</i>	<i>IFRS 17²⁹</i>
Direkt försäkring av svenska risker	
• Tjänstepensionsförsäkring, specificerad på - förmånsbestämd traditionell försäkring - avgiftsbestämd traditionell försäkring - fondförsäkring - depåförsäkring - sjukförsäkring och premiefrielseförsäkring	c) Livförsäkring och i förväg betalda begravningskostnader
• Övrig livförsäkring, specificerad på - individuell traditionell livförsäkring - fondförsäkring - depåförsäkring	d) Livränta med återbetalningsskydd och pensioner
• Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring • Sjukförsäkring och premiefrielseförsäkring	e) Försäkring mot invaliditet och sjukvårdskostnader
Direkt försäkring av utländska risker	
Mottagen återförsäkring	

²⁹ Exempel på försäkringar som är angivna i punkt B26.

När det gäller uppgifterna som ska anges i resultatanalysen enligt redovisningsföreskriften finns det följande förtydliganden i 3 § i bilaga 6.

När uppgifterna fördelas på försäkringsgrenar ska följande gälla.

Vid fördelning på direkt försäkring av svenska respektive utländska risker ska landet bestämmas på följande sätt:

- a) Risken för en försäkring som avser byggnad eller byggnad och dess innehåll hänförs till det land i vilket byggnaden är belägen.
- b) Risken för en försäkring som avser registreringspliktigt fordon hänförs till det land där registreringen har skett.
- c) Risken för en försäkring som är giltig högst fyra månader och som oberoende av försäkringsklass täcker rese- eller semesterrisker hänförs till det land där försäkringstagaren har tecknat försäkringen.
- d) Risken eller åtagandet i andra fall än dem som uttryckligen omfattas av a–c, inklusive livförsäkring, hänförs till det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort eller, om försäkringstagaren är en juridisk person, det land där det driftställe som avtalet gäller för är beläget.

Allmänna råd

För en försäkring som tecknas av en juridisk person bör risker som inte kan hänföras till ett visst land enligt a–d hänföras till det land där den juridiska personen har sitt säte.

För en livförsäkring som tecknas av en fysisk person bör risken eller åtagandet hänföras till det land där personen har sin vanliga vistelseort när försäkringen tecknas.

Skadeförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen bestäms, gäller följande.

- Sjukvårdsförsäkring samt sjuk- och olycksfallsförsäkring avser fristående försäkring som inte är knuten till någon annan försäkringsgren.
- Till hem- och villaförsäkring hänförs också fritidshus-, fritidsbåts-, rese-, smycke-, päls- och urförsäkringar.
- Trafikförsäkring avser obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon enligt trafikskadelagen.
- Motorfordonsförsäkring avser övrig ansvarsförsäkring för motorfordon samt delkaskoförsäkring och vagnskadeförsäkring. Till grenen förs också olycksfallsförsäkring för fordonets förare.
- Sjöfartsförsäkring avser sjökaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- Transportförsäkring avser försäkring av gods under transport oavsett transportmedel.
- Luftfartsförsäkring avser kaskoförsäkring och ansvarsförsäkring samt därtill knuten olycksfallsförsäkring.
- För hem- och villaförsäkring samt andra försäkringar än ovan nämnda gäller följande: Om en försäkring innehåller ett underordnat moment av ansvarsförsäkring får detta moment inkluderas i uppgifterna för huvudriskens försäkringsgren.

Livförsäkringsrörelse

När försäkringsgrenarna i resultatanalysen för livförsäkringsrörelse bestäms, gäller följande.

- Med tjänstepensionsförsäkring avses en försäkring enligt definitionen i 1 kap. 2 § i dessa föreskrifter och allmänna råd.
- Med övrig livförsäkring avses annan livförsäkring än tjänstepensionsförsäkring.
- Med förmånsbestämd traditionell försäkring avses försäkring för vilken förmånen bestäms t.ex. som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med avgiftsbestämd traditionell försäkring avses försäkring för vilken avgiften (premien) t.ex. bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.
- Med depåförsäkring avses en livförsäkring, vars premier placeras i värdepapper eller fondandelar. Försäkringstagaren kan själv välja vilka värdepapper eller fondandelar som

premierna ska placeras i. Dessa placeras i en depå. Om premier enbart får placeras i fondandelar anses försäkringen vara en fondförsäkring.

- Med uppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring avses *försäkringsklass IV* för livförsäkring enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen.
- Sjuk- och olycksfallsförsäkring som kan hänföras till *försäkringsklass 1 och 2* för skadeförsäkring enligt 2 kap. 11 § försäkringsrörelselagen ska redovisas i resultatanalysen för skadeförsäkringsrörelsen.

Vissa upplysningskrav om förändringar i försäkringsgrenarna finns i 4 § i bilaga 6 i redovisningsföreskriften.

Ett försäkringsföretag ska upplysa om *förändringar i försäkringsgrenar* i resultatanalysen jämfört med tidigare år. Upplysningarna ska gälla vilka grenar som har utgått respektive tillkommit.

Bilaga 4 Affärgrenar i Solvens 2-regelverket

Affärgren – Livförsäkring³⁰
Försäkring med rätt till andel till överskott
Fondförsäkring och indexförsäkring
- Avtal utan optioner och garantier
- Avtal med optioner eller garantier
Annan livförsäkring
- Avtal utan optioner och garantier
- Avtal med optioner eller garantier
Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från andra försäkringsåtaganden än sjukförsäkringsåtaganden
Mottagen återförsäkring
Sjukförsäkring som liknar livförsäkring
- Avtal utan optioner och garantier
- Avtal med optioner eller garantier
Skadelivräntor till följd av skadeförsäkringsavtal som härrör från sjukförsäkringsåtaganden
Mottagen återförsäkring, sjukförsäkring

Affärgren – Skadeförsäkring³¹
Sjukvårdsförsäkring
Försäkring avseende inkomstskydd
Trygghetsförsäkring vid arbetsskada
Ansvarsförsäkring för motorfordon
Övrig motorfordonsförsäkring
Sjö-, luftfarts- och transportförsäkring
Försäkring mot brand och annan skada på egendom
Allmän ansvarsförsäkring
Kredit- och borgensförsäkring
Rättsskyddsförsäkring
Assistansförsäkring
Försäkring mot ekonomiska förluster av olika slag
Icke-proportionell sjukåterförsäkring
Icke-proportionell olycksfallsåterförsäkring
Icke-proportionell sjö-, luftfarts- och transportåterförsäkring
Icke-proportionell egendomsåterförsäkring

³⁰ Se t.ex. blankett S.12.01 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring och SLT-sjukförsäkring.

³¹ Se t.ex. blankett S.17.01 Försäkringstekniska avsättningar, skadeförsäkring.